

ירמיהו מ"ב

1. **מלבי"ם ג'**
 (ג) ויגד לנו - הם לא שאלו אם ילכו לארץ מצרים אם לא, כי כבר הסכימו ללכת למצרים (כנ"ל מ"א י"ז) רק בקשו שה' יגיד להם את הדרך באיזה דרך ילכו למצרים ואת הדבר אשר נעשה - אחר שיבואו לשם, ואיך ינצלו מחרב מלך בבל:
2. **מצודת דוד ג'**
 (ג) ויגד לנו - ר"ל התפלה תהיה שיגיד לנו את הדרך וכו' אם ללכת למצרים או להשאר כאן. ואת הדבר וכו' - כפל הדבר במ"ש:
3. **מכילתא דר' ישמעאל (הורביץ) עמ' 5**
 ולא עם משה בלבד היה מדבר בזכות ישראל, אלא עם הנביאים כולם לא דיבר, אלא בזכות ישראל.
4. **אברבנאל ד' - ו'**
 (ד) והם חייבו עצמם לפניו לקיים דברי השם ולעשות מה שיצוה עליהם והוא אומרם יהי ה' בנו לעד אמת ונאמן רוצה לומר והוא יהיה עד אמת והוא יהיה נאמן רוצה לומר ערב שנקבל מצותו, והוא אמרם אם לא ככל הדבר אשר ישלחך אליך רוצה לומר אשר ישלחו אליך בנבואתו כן נעשה:
- (ו) בין שיהיה טוב רצה לומר בעינינו ואם שיהיה רע לפנינו על כל פנים בקול ה' אלקינו כיון שאנחנו שולחים אותך אליו לבקש דברו נשמע כל שכן שלסוף ייטב לנו כאשר נשמע בקול ה' אלקינו ואין רע יורד מלמעלה:
5. **אברבנאל ז'**
 (ז) ויהי מקץ עשרת ימים ויהי דבר ה' אל ירמיהו וגומר עד ויהי דבר ה' אל ירמיהו בתחפנחס. ראוי לתת לב למה זכר הכתוב לכמה ימים באה לנביא דבר ה' להשיב אל העם, והנה לא נמצא כזה בשאר הנבואות גם לא נאמר כאן ויהי אחרי עשרת ימים אלא ויהי מקץ עשרת ימים, ואני אחשוב שגדליה בן אחיקם מת בחודש הז' ביום השני ממנו כי ביום הראשון היה יום תרועה וביום השני נהרג, ובא יוחנן באותם עשרת ימי תשובה להלחם עם ישמעאל והציל את השביה מידו, ומיד דיברו אל ירמיהו שיתפלל אל ה' מה יעשו כי היו יראים מאד מהכשדיים שיהרגום כולם בעבור הריגת גדליהו והכשדים שהיו אתו בחשבם שהיו כל השרים והעם במרד עם ישמעאל, והתפלל ירמיהו באותם עשרת ימי תשובה שבין ר"ה ל"י"ה עליהם ונתרצה השם לו ביום הצום, ולכן אמר מקץ עשרת ימים רוצה לומר בסוף עשרת ימי תשובה שהסוף הוא ביום הכפורים, אז בא דבר ה' אל ירמיהו לא שיאמר שנתאחרה תשובתו עשרה ימים אלא שניתנה לו בסוף עשרת הימים הנזכרים והנעשים בשנה ההיא ותהיה התשובה אחרי התפלה יום או יומים לא זמן עשרת ימים:
6. **רד"ק י"ב**
 (יב) והשיב אתכם אל אדמתכם - על הגולים אמר ואמר אתכם כי הרוב גלו והמעט נכלל ברוב:
7. **יחזקאל כ', א' ורש"י שם**
 (א) וְיְהִי בַשָּׁנָה הַשְּׁבִיעִית בְּחַמְשֵׁי בְּעָשׂוֹר לַחֹדֶשׁ בָּאוּ אֲנָשִׁים מִזְקֵנֵי יִשְׂרָאֵל לְדַרְשׁ אֶת דִּי וַיִּשְׁבוּ לְפָנָי:
 (א) לדרוש את ה' - על כרכיהם ואם אינו קומע לנו גם אנו לא נענש על עצירות קצידנו שהרי כבר מכרנו ואין לו עלינו כלום עבד שמכרו רבו ואשה שגרסה צעלה כלום יס לזה על זה כלום ומסוף הענין אתה למד מתקובה שהקיצם והעולה על רוחם וגו' (יחזקאל ל"ב):
8. **ירושלמי סוכה ה', א'**
 תני רבי שמעון בן יוחי בשלשה מקומות הוזהרו ישראל שלא לשוב ארץ מצרים שנאמר כי אשר ראיתם את מצרים היום לא תוסיפו לראותם עוד עד עולם וי"י אמר לכם לא תוסיפון לשוב בדרך הזה עוד והשיבך י"י מצרים באניות ובשלשתן חזרו ובשלשתן נפלו אחת בימי שנחריב מלך אשור שנאמר הוי היורדים מצרים לעזרה מה כתיב בתריה ומצרים אדם ולא אל וסוסייהם בשר וגומי' ואחת בימי יוחנן בן קרח והיתה החרב אשר אתם יראים ממנה שם תשיג אתכם וגו' בימי טרוגיניוס הרשע [עיי' שם עלי תמר באריכות]
- מהרש"א סוכה נ"א:**
 לא תוסיפון לשוב בדרך וגו'. היינו קרא דפ' שופטים דההוא קרא משמע צווי רק לא ירבה וגו' ולא ישיב וגו' ולא תוסיפו וגו' אבל קרא דלקמיה בפרשת בשלח כי אשר ראיתם וגו' לא תוסיפו לראותם עוד וגו' לא משמע צווי אלא ספור דברים בגאולתן ממצרים מיהו בירושלי' מייתי נמי האי קרא דפ' בשלח שעברו עליו ונראה משום דמההוא קרא דפ' שופטים מוכח אהאי קרא דפרשה בשלח דהוא נמי צווי דכתיב וה' אמר לכם לא תוסיפון וגו' דהיינו שא"ל במצרים לא תוסיפו לראותם עוד וגו' וענינו מה שנענשו כ"כ מפני עבירה זו לפי מה שמפורש

בס' ירמיה שבקשו שארית הגולה מירמיה להורות להם הדרך מפי ה' אם ישובו מצרימה וקבלו עליהם בשבועה לקיים נבואתו כמ"ש יהי ה' בנו לעד אמת גוי' כן נעשה ואח"כ א"ל ירמיה אם אתם תשימון פניכם לבא מצרימה וגוי' והיתה החרב וגוי' שם ימותו בחרב וגוי' ובכל אלה לא השגיחו בו וע"כ נענשו כ"כ :

9. מלבי"ם כ' - כ"ב

(כ) כי התעיתם בנפשותיכם - ר"ל שמזה נודע שאתם גמרתם בדעתיכם לבא מצרים, ומה ששלחתם אותי אל ה' לאמר התפלל - וכו' וככל אשר יאמר ועשינו - בזה אתם התעיתם את עצמכם, כי ה' יודע האמת שאין דעתכם לשמוע לקולו, ומזה ידעתי כי מה :
(כא) שהגדתי לכם היום ולא שמעתם - הסכלתם עשו מאד, כי לא הרוחתם מזה, רק מה :
(כב) שעתה ידע תדעו כי בחרב וברעב תמותו - שאם לא הייתם שואלים ממני לא הייתם יודעים מה יהיה בסופכם ועתה ששאלתם תדעו שאחריתכם למות :